

OBSAH

Předmluva.....	9
----------------	---

I. ROSTLINOLÉKAŘSTVÍ: TEORETICKO-PRAKTICKÝ OBOR

Úvod	13
1 Vymezení základních pojmů	17
1.1 Rostlinolékařství	17
1.2 Rostlinolékař	20
1.3 Zdraví, choroba a stres rostlin	24
1.4 Škodlivé agens, škůdce, patogen – jejich četnost a hodnocení škodlivosti	28
1.5 Epidemie chorob, gradace živočišných škůdců.....	29
1.6 Předpověď výskytu chorob a škůdců.....	30
1.7 Interakce škodlivé biotické agens – rostlina	32
1.8 Názvosloví chorob, původců chorob a živočišných škůdců	33
1.9 Opatření proti škodlivým agens rostlin	34
1.10 Zemědělství a lesnictví	46
1.11 Společná zemědělská politika Evropské unie	50
1.12 Potravinová bezpečnost, bezpečnost potravin a potravinová svrchovanost	52
1.13 Zemědělské znalostní a inovační systémy.....	54
2 Rostlinolékařství jako součást lékařských věd	58
2.1 Idea společné medicíny	58
2.2 Tematická propojenost péče o zdraví člověka, zvířat a rostlin	66
2.3 Pokusy o organizační spojení výzkumu patologie člověka, zvířat a rostlin	69
3 Přínosy oboru rostlinolékařství pro společnost a vnímání oboru společností	69
3.1 Efektivní využívání energie, materiálových a lidských zdrojů	70
3.2 Redukce výnosových a posklizňových ztrát způsobovaných patogeny, škůdci a plevele	70
3.3 Udržení vysoké kvality a zdravotní nezávadnosti potravin a krmiv rostlinného původu	72
3.4 Snižování rizik pro životní prostředí	75
3.5 Využití fytopatogenních organismů mimo rámec zemědělství	77
3.6 Kvantifikace přínosu rostlinolékařství v České republice	79
3.7 Vnímání oboru rostlinolékařství z vnějšku a z vnitřku	79
3.8 Spolupůsobení fytopatogenů v koloběhu živin v přírodě a při vzniku atmosférických srážek.....	84

II. PROFESE ROSTLINOLÉKAŘE A ORGANIZACE ROSTLINOLÉKAŘŮ

4	Předpoklady pro profesionalizaci povolání rostlinolékaře	85
4.1	Ekonomické a společenské předpoklady	85
4.2	Znalostní předpoklady	86
4.3	Vznik a rozvoj moderního rostlinolékařství	87
4.4	Etapy v procesu profesionalizace povolání rostlinolékaře v českých zemích	88
4.5	Organizační začlenění rostlinolékařů	89
5	Plnění kritérií profesionalizace povolání rostlinolékaře	91
5.1	Obecné a specifické rysy akademické profese	91
5.2	Specializované rostlinolékařské vzdělání	93
5.3	Přísné zkoušky a prověřování znalostí	97
5.4	Monopol na rostlinolékařské služby	99
5.5	Model profesní kariéry rostlinolékaře	102
5.6	Altruismus a vědomí služby společnosti	104
5.7	Mravní kodex rostlinolékaře (profesionální etika)	106
5.8	Společenská prestiž rostlinolékaře	111
5.9	Odměna za práci rostlinolékaře	113
6	Rostlinolékařské organizace a jejich aktivity	115
6.1	Profesní organizace obecně	115
6.2	Rostlinolékařské profesní společnosti	117
6.3	Mezinárodní smlouvy, organizace a sdružení týkající se rostlinolékařství	119
6.4	Periodika zaměřená na rostlinolékařskou problematiku	125
6.5	Vědecké konference o ochraně rostlin a Rostlinolékařské dny	127

III. ROSTLINOLÉKAŘSKÁ OPATŘENÍ – KONCEPCE, STRATEGIE, SYSTÉM A SPJATOST ROSTLINOLÉKAŘSTVÍ SE ZEMĚDĚLSTVÍM

7	Koncepce, strategie a systém rostlinolékařské péče	129
7.1	Koncepce	129
7.2	Strategie	130
7.3	Systém	132
8	Spjatost rostlinolékařství se zemědělstvím v ČR, EU a ostatním světě	136
8.1	Ekonomické ukazatele a problémy českého zemědělství	136
8.2	Společná zemědělská politika EU – cíle, výsledky a další záměry	137
8.3	Zemědělské znalostní a inovační systémy	140
8.4	Trendy světového zemědělství	147

IV. ZVÝŠENÍ EFEKTIVNOSTI ROSTLINOLÉKAŘSKÉ PÉČE A BUDOUCNOST PROFESY ROSTLINOLÉKAŘE V ČR

9	Zefektivnění rostlinolékařské péče	151
9.1	Kvalita a efektivnost rostlinolékařské péče	151
9.2	Faktory snižující efektivnost systému rostlinolékařské péče v ČR	153
10	Náměty k zefektivnění činnosti hlavních článků systému rostlinolékařské péče	157
10.1	Vzdělávání	157
10.2	Výzkum	165
10.3	Poradenství zemědělské a rostlinolékařské	172
10.4	Státní správa	193
10.5	Řízení a koordinace rostlinolékařské péče	194
11	Rostlinolékařství v českých zemích – historické mezníky a budoucnost	195
11.1	Historické mezníky	195
11.2	Rostlinolékařství v období nedostatku a v době přebytku potravin	210
11.3	Budoucnost rostlinolékařství v ČR	217
	Epilog	235
	Přílohy	
1.	Chronologický přehled českých názvů pro teoreticko-praktický obor zabývající se chorobami, škůdci a plevele od roku 1899	237
2.	Události mající rozhodující význam pro vznik a rozvoj rostlinolékařství	239
3.	Události mající klíčový význam pro rozvoj rostlinolékařství v českých zemích	244
4.	Kalamitní výskyty původců chorob a škůdců rostlin v českých zemích	246
5.	Vyznání rostlinolékaře (C. Blatný 1941)	247
6.	Anketa mezi studenty rostlinolékařství na České zemědělské univerzitě v Praze (2013): „Proč jsem si zvolil/a studium rostlinolékařství“	248
7.	Anketa mezi studenty bakalářského a magisterského studia rostlinolékařství na Mendelově univerzitě v Brně o motivaci při výběru studia rostlinolékařství, o názvu oboru a představách o budoucím uplatnění absolventů oboru rostlinolékařství v praxi (2014)	249
8.	Nově vznikající nebo opětovně se vyskytující škodlivá agens rostlin	251
	Summary	255
	Použitá literatura	257
	Rejstřík	263